

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL časopisu / URL of the journal: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Autor(i) / Author(s): Goda Samuel
Článok / Article: Závery medzinárodnej vedeckej konferencie „Bezpečnostné fórum 2013“
Vydavateľ / Publisher: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica

Odporúčaná forma citácie článku / Recommended form for quotation of the article:

GODA, S. 2013. Závery medzinárodnej vedeckej konferencie „Bezpečnostné fórum 2013“. In *Politické vedy*. [online]. Roč. 16, č. 1, 2013. ISSN 1335 – 2741, s. 138 – 141. Dostupné na internete: http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk/userfiles/file/1_2013/GODA.pdf.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu Politické vedy. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

ZÁVERY MEDZINÁRODNEJ VEDECKEJ KONFERENCIE „BEZPEČNOSTNÉ FÓRUM 2013“¹

Samuel Goda*

V dňoch 6. a 7. februára 2013 sa na pôde Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov uskutočnil už 6. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie Bezpečnostné fórum 2013, ktorá sa konala pod záštitou Štátneho tajomníka Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí j.e. **Petra Buriana**. Organizátorom tejto konferencie bola Katedra bezpečnostných štúdií Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v spolupráci s Akadémiou ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši, Univerzitou obrany v Brne, Univerzitou Karlovou v Prahe, Vysokou školou ekonomickou v Prahe, National Aviation University v Kyjeve a Krakowska akademia im. Andrzeja F. Modrzewskiego v Krakove. Toto podujatie bolo spolusponzorované NATO Public Diplomacy Division.

Súčasná podoba globalizovaných medzinárodných a bezpečnostných vzťahov, založených vo väčšej či menšej miere na vzájomnej interdependencii, nie je stála. Medzinárodné a bezpečnostné vzťahy ako vedná disciplína a rovnako aj ako praktická činnosť a proces podliehajú vysokej miere dynamickosti. Stálosť tohto systému je teda veľmi relatívny pojem.

USA majú v súčasnosti vedúce a výsadné postavenie v bezpečnostných (vojenských), politických a ekonomických aspektoch (vzťahoch) na globálnej úrovni. Avšak existujú aj rôzni ďalší aktéri, ktorí bojujú o svoje miesto, lepšie postavenie a presadzovanie svojich záujmov v globálnom merítku, aj na úkor USA. Je preto potrebné uvažovať s možnou zmenou systému na polycentrický. Podľa odzneného názoru, história zahraničnej politiky USA je založená na striedaní koncepcie izolacionizmu a intervencionizmu, pričom prvý menovaný je

---

* Mgr. Samuel Goda pôsobí ako interný doktorand na Katedre medzinárodných vzťahov a diplomacie Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, e-mail: samuel.goda@umb.sk.

¹ This event was co-sponsored by NATO Public Diplomacy Division

aplikovaný v súčasnej administratíve prezidenta **B. Obamu** (postoj k Iránu alebo sťahovanie vojsk v zahraničí). Podľa prednášajúcich a diskutujúcich sa pacifický priestor stáva jedným z hlavných pilierov zahraničnej politiky USA na úkor vzťahov s EÚ, aj v oblasti bezpečnosti a spolupráce v rámci NATO. Východiskom pre EÚ by preto malo byť budovanie vlastných bezpečnostných štruktúr spolu s jasným zadefinovaním vlastných priorít, čo sa však v oblasti bezpečnosti nedarí.

V súčasnom období hospodárskeho poklesu krajín EÚ a Eurozóny sú rozpočtové výdavky na obranu veľmi nízke, niekedy až nedostatočné. Tento trend môže mať za následok pokles spoločných vojenských cvičení USA a EÚ, pokles kompatibility ozbrojených síl, nerovnaké finančné príspevky v rámci NATO čo môže znamenať aj slabšie postavenie EÚ v rámci NATO. Inak povedané, meniace sa rozdelenie moci na globálnej úrovni môžu oslabiť transatlantickú spoluprácu, nepredvídateľné skutočnosti môžu ovplyvniť globalizačné tendencie a tie môžu viesť k novej regionalizácii. Preto je potrebné, aby EÚ dokázala týmto výzvam a hrozbám relevantne čeliť. Súčasná hrozba nemá taktiež nemajú stály charakter a dôkladne sa adaptujú na technologický a taktický rozvoj a vývoj – tieto hrozby sú hybridné. Medzinárodná a národná bezpečnosť budú čeliť celému radu ťažko predvídateľných hrozieb, konvenčným a nekonvenčným, ako v civilnom, tak vo vojenskom prostredí. EÚ a NATO reagovali a začali pozitívnu spoluprácu v oblasti tzv. „Smart Defence“ a „Pooling and Sharing“. V oboch týchto prístupoch však napríklad spravodajské aktivity sú stále hybným motorom vojenských a civilných operácií. Práve v oblasti „Smart defence“ sa región V4 a konkrétne SR aktívne angažujú v medzinárodnej regionálnej spolupráci. Ďalšími dôležitými pojmami boli budovanie partnerstva a znalostí, odstrašovanie, použitie vojenskej sily a stabilizácia, avšak za jasného definovania prístupov, podmienok a funkcií. OS SR musia k tomuto procesu pristupovať rovnako veľmi zodpovedne a jednou z reakcií SR je vytvorenie Bielej knihy a SHO (implementácia stratégie EÚ, NATO, rezortný plán do r. 2024, otázky personálu, výzbroje, techniky a vojenských spôsobilostí).

Hybridné hrozby sú vnímané skôr z pohľadu nátlakových alebo teroristických akcií s použitím ozbrojenej sily. Prednášajúci odborníci polemizovali o aspektoch (ne)zaradenia multikulturalizmu a etnického extrémizmu medzi hrozby a ohrozenia ako aj medzi hybridné hrozby. Tieto aspekty bytostne zasahujú do života každej spoločnosti každého štátu EÚ alebo USA. Základné ekonomické slobody prichádzajú do konfliktu s kultúrou,

adaptáciou a vzájomným poznávaním. Mnohokrát sa tieto vzťahy menia na silne antagonistické s dôrazom nielen na etnické konflikty, ale aj náboženské. V určitých prípadoch je možné klasifikovať multikulturalizmus (napr. v prípade Nemecka a Francúzska) a etnický extrémizmus za hrozby (napr. v prípade Írska, Španielska alebo Talianska).

Ako sme už spomenuli vyššie, bezpečnosť a medzinárodné vzťahy nie sú orientované len v rovine praktickej. Každý praktickej aplikácii akýchkoľvek prístupov v oblasti medzinárodných vzťahov, národnej a medzinárodnej bezpečnosti predchádza teoretický výskum. Tento sa snaží nielen o popis, ale aj o čo najjednoduchšie priblíženie teoretického a metodologického rámca, funkcií a odporúčaní pre danú problematiku. Autori vo svojom príspevku vymedzujú rámce tradičných bezpečnostných štúdií a ich poňatie bezpečnosti Kodanskou školou, Parížskou školou a Aberystwythskou. Výklad autorov sa vzťahuje na sociálne konštruktivistické, post-štrukturalne a emancipačné línie argumentácie. Pozitívnymi prínosmi bezpečnostných škôl sú : konceptualizácia agendy, rozvoj terminológie, rozširovanie a prehĺbovanie agendy. Čo v skúmaní bezpečnosti chýba je jej previazanosť s medzinárodným právom. Existuje rozpor medzi konceptmi bezpečnosti na východe a na západe – na východe neexistuje kritická reflexia daného vzťahu. Kritické reflexie sú dobré, ale tadiaľ cesta nevedie, musia mať svoju metodológiu, aby sme mohli kriticky reflektovať aj úlohu médií v bezpečnosti, ako aj nálepkovanie, alebo napríklad otázku, čo je ešte zahrnuté do sociálnej bezpečnosti.

Dvojdňová konferencia priniesla komplexné zhodnotenie najdôležitejších otázok bezpečnosti SR, V4, EÚ a TA priestoru. Bezpečnostné hrozby a riziká, ktorým v súčasnom globalizovanom svete štáty čelia sa dynamicky menia a adaptujú bezprostredne na každú novú bezpečnostnú politiku. USA si udržiavajú pozíciu globálneho bezpečnostného hegemóna, vyvstáva však otázka, aké iné procesy zároveň prebiehajú v kontexte geopolitického rozloženia moci a do akej miery tieto ovplyvnia postavenie USA. EÚ musí byť taktiež pripravená čeliť novým bezpečnostným hrozbám ako je boj proti CBRN, „cyberterorizmu“, korupcie, secesie a iným hybridným hrozbám. Vyvstávajú aj otázky a výzvy ako zabezpečiť napr. ochranu informácii, efektivnosť krízového manažmentu či bezpečnosť Balkánu. Naprieč celým spektrom bezpečnosti sa vynie problematika extrémizmu, etnického násillia a krízy multikulturalizmu, nielen v kontexte súčasnej hospodárskej krízy. Arabská jar a následná situácia v bezprostrednom susedstve EÚ nesmie nechať členské štáty nečinné a

nepripravené. Rovnako aj neistý vývoj v Centrálnnej Ázii môže znamenať potenciálne ohrozenie EÚ.

Celé toto spektrum spomínaných problémov je potrebné reflektovať nielen prakticky, ale v prvom rade je potrebné vyvinúť správne teoretické predpoklady a základy pre ďalšie praktické kroky. Práve preto odznela aj veľmi potrebná diskusia teoretických a metodologických prístupov k otázkam bezpečnosti. Aj v tejto oblasti je možné cítiť jednoznačnú neukončenosť a nedefinitivnosť teoretických prístupov k bezpečnosti v dôsledku jej silnej dynamiky.

Bezpečnostné fórum 2013 poskytlo jedinečnú platformu pre akademickú a profesionálnu diskusiu vo veciach národnej a medzinárodnej bezpečnosti.